

Jedete rychle, auto vás samo potrestá.

Nařízení EU od 1. července

- editor007 | 4. června 2024

EU: Kdo si od letošního července pořídí nové vozidlo, musí počítat s tím, že mu již nebude při překročení maximální povolené rychlosti hrozit postih jen v případě, když narazí na policii. Potrestá ho i jeho vlastní vůz. Nová auta prodávaná od příštího měsíce už totiž budou muset na základě nařízení Evropské komise být vybavené systémem ISA, který řidiče potrestá i při sebemenším překročením rychlosti. Pokud řidič nezpomalí auto poté, co jej „okřikne“, může mu začít tlačít pedál plynu zpět proti noze či dokonce započne samo zpomalovat. Komise se přitom netají tím, že nejde jen o bezpečnost. Auta tak mají činit i „kvůli klimatu“.

Asi každý řidič se už někdy setkal se situací, kdy jel po zcela přehledném úseku, kde by se dala očekávat možnost jet na samém limitu rychlostního omezení, když tu náhle rychlost omezí značka, která mu z nepochopitelných důvodů přikazuje zpomalit. Rychlostní limity totiž ne zcela vždy odrážejí dopravní situaci a bezpečnostní důvody, ale občas se stává, že je nějaká ze značek omezujících rychlost na daném místě umístěna pouze z legislativních důvodů, za účelem snížení hluku či leckde po Evropě i z důvodu pokusů o snížení emisí.

Příklad těžce pochopitelné snahy snížit rychlost v úseku, kde pro to neexistují bezpečnostní či jiné smysluplné důvody, by zřejmě nemálo motoristů při svých cestách našlo i u nás, avšak asi nejvíce výrazným příkladem takového dění můžeme vidět každodenně v Nizozemsku.

Kdo jel v posledních letech do této rovinaté země s minimem zatáček a velmi kvalitním systémem silnic z Německa, toho zřejmě čekal údiv, když jej po jízdě po německých dálnicích, na nichž za sucha platí neomezených limit i v dosti klikatých pahorkatinách, čekala po přejetí hraniční čáry cedule přikazující zpomalit na maximální rychlost 100 kilometrů v hodině.

Přestože výjimkou v Nizozemku nejsou na dálnicích tři až čtyři pruhy a na díru v asfaltu nenarazíte během jízdy od východní hranice až na pobřeží ani jednou, značka omezující rychlost na 100 km/h se naopak nalézá téměř všude a na tamní maximální rychlost 130 km/h vám nedovolí se rozjet ani na čtyřpruhové dálnici uprostřed polí v době, kdy po ní jede sotva několik aut.

Vzhledem k reliéfu Nizozemska, kdy vidíte na horizont na míle daleko, jde těžko za tímto omezením hledat důvod ve snaze o zvýšení bezpečnosti účastníků provozu - jízda po rovných úsecích se naopak stává v takto nízké rychlosti ještě více monotónní. A vzhledem k tomu, že je od večerní 19 hodiny do 6 ránní (tedy v čase, kdy je navíc hůře vidět a přetrvává večerní dopravní špička) náhle dovoleno jet mnohde 120 km/h nedává smysl ani argument, že se tímto omezením Nizozemci snaží o redukcii hluku z provozu.

Co je tedy pravým důvodem takového snižování rychlosti? Šlo o pokus předchozí nizozemské vlády Marka Rutteho o omezování emisí ve snaze docílit bezemisní budoucnosti. Ta v roce 2019 rozhodla, že má být snížena rychlost na dálnicích kvůli omezování emisí dusíku, které jsou v Nizozemsku mnohem vyšší než v dalších evropských zemích.

Jak se však po několika letech ukázalo, většinu emisí dusíku v zemi produkuje zemědělský průmysl a zavedením rychlostního limitu klesly emise dle studie, na niž upozornil britský The Daily Mail, nanejvýš o 0,2 procenta a omezení tak nedává smysl zachovávat ani podle nové nizozemské vlády

složené ze čtyř stran včetně vítězné Strany pro svobodu (PVV) Geerta Wilderse.

Není divu, že takovéto omezení – které se ukázalo být zcela nesmyslné i po stránce emisí – mnoho místních řidičů, kteří znají rozmístění rychlostních radarů, v přehledných úsecích mimo křižení porušuje a jezdí leckdy o 10 či 15 kilometrů v hodině nad limitem 100 km/h. Právě takovému jednání řidičů však chce Evropská unie udělat přítrž.

Nemusíte narazit na policii, za překročení rychlosti vás auto potrestá samo

Zatímco nyní zmiňovaní řidiči riskují maximálně pokutu od policistů, v budoucnu by je mohlo potrestat i jejich vlastní auto. Jízdu jim při překročení rychlostního limitu budto znepříjemní či rovnou přibrzdí na značkově požadovaný limit.

Právě o to se totiž má postarat inteligentní asistent rychlosti (ISA), který se z rozhodnutí Evropské unie musí povinně nacházet v nově vyráběných vozidlech a je povinný pro všechny nové automobily, které se budou prodávat od července letošního roku. Vyhnou se mu tedy pouze vozidla registrovaná a provozovaná před tímto datem.

Asistent ISA zavedlo nařízením o obecné bezpečnosti vozidel, které Evropská komise přijala již v roce 2019, a přestože součástí balíčku bylo mnoho dalších asistentů, tento by se mohl stát něčím, co v budoucnu zasáhne do života řidičů nejvýrazněji.

Přestože se dočteme, že má jít o asistenta, který má prvořadě zvýšit bezpečnost na silnicích, Evropská komise se netají, že jejím cílem není jen chránit Evropany před dopravními nehodami, ale dodává, že jde o „bezprecedentní opatření“, jež má pomoci „připravit se na mobilitu zítřka“ a řešit takto také změnu klimatu.

Systém ISA má mít hned několik podob, přičemž si výrobci automobilů mohou vybrat, nakolik auto bude „mluvit“ do jeho jízdy či dokonce zasahovat. Auto řidiče při překročení rychlosti budto „okřikne“ akustickým varováním, vibračním varováním, haptickou zpětnou vazbou prostřednictvím pedálu akcelerace či je dokonce umožněna kontrola rychlosti vozidla.

První dvě možnosti zpětné vazby nezasahují přímo, ale pouze poskytují varování – nejprve pomocí kontrolek, a pokud řidič nezpomalí, jak po něm žádá jeho auto, pak přijde na řadu též akustické/vibrační varování.

Druhá možná zpětná vazba spočívá v tom, že pedál plynu jemně zatlačí nohu řidiče zpět, aby dle komise řidič zpozorněl a zpomalil. Řidič může tuto zpětnou vazbu ignorovat a systém obejít mírným silnějším sešlápnutím pedálu akcelerace, avšak samotné zatlačení pedálu zpět na nohu řidiče zřejmě zvláště pro všechny, kteří pojedou s podobně vybaveným vozem poprvé, nebude zcela příjemný zážitek.

Tím to však nekončí. Pokud vás nedonutí zpomalit ani to, že se vám při překročení rychlosti začne hýbat pedál, pak může v některých vozech s nejvyšší mírou tohoto systému dojít k tomu, že auto začne samo pozvolna brzdit na povolenou rychlost, což řidič může přerušit tím, že silněji sešlápane pedál akcelérátoru. ISA tak zabraňuje překročení rychlosti například snížením vstřikování paliva nebo požadavkem na podřazení ze strany řidiče, pokud chce překročit limit.

Systém, který řidiče dle EU „informuje, varuje a odrazuje od překročení zákonem stanoveného rychlostního limitu“, se ve vozidle nastavuje automaticky v závislosti na rychlostních limitech vyznačených na silnici a spolupracuje na základě spojení GPS s digitálními mapami rychlostních limitů.

Kromě toho, že jde o záležitost prodražující levná auta, která už v základu musejí mít i takovéto systémy, a půjde o něco, co mnoho řidičů vypne pokaždé, než vyjedou na cestu, podobně jako to činí dnes u aut se systémem start-stop, se pak v souvislosti s asistentem ISA hovoří i o tom, nakolik půjde o spolehlivou věc a zdali například nebude snižovat rychlost na základě chybných dat. Otázkou, která zaznívala již při schvalování nařízení, je, zdali i v budoucnu půjde daný asistent deaktivovat či jde o krok před budoucím zavedením pevného omezovače rychlosti, který by zasáhl například při zmiňovaném nerespektování omezení rychlosti „pro klima“.

[ZDROJ](#)